

Katjuša Kolar *

Poskus uvajanja latinščine kot obveznega izbirnega predmeta v zadnjo triado osnovnih šol v Mariboru in okolici: per aspera

An attempt at introducing Latin as a compulsory elective subject in the third cycle of primary schools in Maribor and surroundings: per aspera

Izvleček

Prispevek govori o poskusu uvajanja latinščine kot obveznega izbirnega predmeta v zadnjo triado osnovnih šol v Mariboru in njegovi okolici oziroma o kakršnikoli prisotnosti latinščine na nekaterih mariborskih osnovnih šolah v letih 2013–2015 ter o ovirah in težavah. Po letu 1999, ko se je zaključil eksperimentalni projekt Zavoda RS za šolstvo, se latinščina na nobeni izmed mariborskih OŠ do danes ni obdržala niti kot izbirni predmet. V precej kaotičnem obdobju ukinjanja drugega tujega jezika kot obveznega predmeta in sočasnem uvajanju drugega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta je trnova pot za kratek čas vendarle obrodila nekaj sadov: OŠ Maksa Durjave se je v šolskem letu 2012/13 z latinščino vključila v projekt Popestrimo šolo, OŠ Dušana Flisa Hoče je v šolskem letu 2013/14 izvajala latinščino I in v šolskem letu 2014/15 latinščino II. V šolskem letu 2015/16 deset mladih latincev obiskuje latinščino I na OŠ Miklavž na Dravskem polju.

Abstract

The article describes an attempt to introduce Latin as a mandatory elective subject in the third cycle of primary schools in the Maribor area and the ways in which Latin was present at a number of Maribor primary schools between 2013 and 2015, as well as obstacles and problems that arose. After 1999, when the experimental project by the Institute of Education of the Republic of Slovenia finished, Latin was not maintained at any of Maribor primary schools even as an elective subject. In the rather chaotic period when the second foreign language became an optional elective rather than a compulsory subject, the uphill struggle nevertheless produced some short-lived results: in the school year 2012/2013, the Maks Durjava Primary School joined the project Let's Enliven School with its Latin lessons; in the same year the Dušan Flis Primary School in Hoče carried out the subject Latin I and in the school year 2014/15, Latin II; and in the school year 2015/16, ten young pupils attended Latin I at the primary school in Miklavž na Dravskem polju.

* Katjuša Kolar, prof. latinščine in stare grščine, Škofijska gimnazija Antona Martina Slomška, Maribor, e-pošta: katjusa.kolar@guest.arnes.si

Ključne besede: osnovnošolska latinščina, OŠ Dušana Flisa Hoče, OŠ Maksa Durjave Maribor, OŠ Miklavž na Dravskem polju, popestrimo šolo.

Key words: primary school Latin, Dušan Flis Primary School Hoče, Maks Durjava Primary School Maribor, Miklavž na Dravskem Polju Primary School, enlivening school.

Drevesce se mlado upogiba

Osnovne šole je zadnji dve leti na področju izbirnih predmetov zajela vsesplošna zmeda. V šolskem letu 2013/14 se je končal projekt poskusnega uvajanja drugega tujega jezika kot obveznega predmeta, v katerem je sodelovalo 159 slovenskih osnovnih šol. Na območju Maribora se je večinoma izvajal pouk nemščine, ki so ga starši osnovnošolcev pozitivno sprejeli. Posledice gospodarske krize in visoka brezposelnost na širšem Štajerskem so v zadnjem času marsikoga prisilile, da si je poiskal delo v bližnji Avstriji, pri čemer je znanje nemščine pogoj. Istočasno je v šolskem letu 2014/15 Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pričelo na šolah uvajati **drugi tuj jezik kot neobvezni izbirni predmet za učence od 4.–9. razreda**¹ v obsegu sedemdeset ur letno. Med izbranimi drugimi tujimi jeziki učni načrt predvideva šest jezikov, **a latinščine ni med njimi**: angleščino (če je nemščina prvi tuji jezik), francoščino, hrvaščino, italijanščino, madžarščino in/ali nemščino. Omenjeni izbrani jeziki za drugi tuj jezik od 4. do 9. razreda so po učnem načrtu, potrjenem na SSSI 19. decembra 2013, jeziki naših manjšin, sosedov ali delovni jeziki evropskih institucij.² Tako se bodo lahko učenci zadnje triade OŠ učili kar tri jezike, če jih bodo izbrali: prvi tuji jezik, neobvezen izbirni drugi tuj jezik in tretji obvezen izbirni tuj jezik.

V Ljubljani in okolici so po dokončni uvedbi devetletke (v šolskem letu 2008/2009) latinščino kot izbirni predmet zadnje triade izvajale kontinuirano le OŠ Prežihovega Voranca, občasno OŠ Trnovo, OŠ Šentvid ter OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica,³ v Mariboru in njegovi okolici pa pouka latinščine od leta 2004 dalje ni izvajala nobena osnovna šola. Čeprav sta v mestu pod Pohorjem med letoma 1991 in 1999 osnovnošolsko latinščino v okviru eksperimentalnega projekta Zavoda za šolstvo Republike Slovenije od 5. do 8. razreda v latinskih paralelkah izvajali OŠ bratov Polančičev ter OŠ Slave Klavora na Teznem, se kasneje v devetletki na nobeni od obeh šol pouku latinščine do danes ni uspelo obdržati niti kot izbirni predmet. Za nekaj časa se jima je v letih 1989–1999, ne da bi bila vključeni v projekt, pridružila tudi OŠ Ludvika Pliberška s štiriletnim latinskim programom za starostno homogene

1 http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_razsirjeni/Drugi_TJ_izbirni_neobvezni.pdf (pridobljeno 19. 8. 2015)

2 http://www.zrss.si/pdf/150415151236_2tj_kot_nip_2015_info.pdf (pridobljeno: 14. 8. 2015)

3 Aleksandra Pirkmajer Slokan, Anton Arko, *Lingua Latina, razstava o latinščini v javni osnovni šoli 1958–2015*, Ljubljana: Slovenski šolski muzej, 2015, str. 25.

skupine iz štirih osnovnih šol.⁴ Tako je v intelektualno in gospodarsko osiromašenem mestu za najmanj deset let zazijala osnovnošolska latinska praznina, ki jo sicer kasneje v srednji šoli uspešno zapolnjuje štiriletni pouk dveh klasičnih paralelk na Prvi gimnaziji ter triletni izbirni predmet latinščina na Škofijski gimnaziji AMS v Mariboru.

Ob izdaji novega, atraktivnega iz angleščine prevedenega učbenika *Minimus: latinščina – prvi koraki* (Modrijan, 2012) ter ob že obstoječem učbeniškem kompletu Aleksandre Pirkmajer *Slokan Lingua Latina*, učbenik za latinščino v 7.–9. razredu (DZS, 2007) je nastala priložnost in želja, da jo čim več osnovnih šol v Mariboru in okolici vključi v nabor obveznih izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega sklopa v zadnji triadi. Tako sem se spomladi 2013 podala na pot od šole do šole.

Per aspera

Najprej sem na nekaj mariborskih mestnih in primestnih osnovnih šol poslala ponudbo učenja latinščine kot obveznega izbirnega predmeta v zadnji triadi, in sicer na OŠ Bojana Iliča, OŠ bratov Polančičev, OŠ Prežihovega Voranca, OŠ Franca Rozmana Staneta, OŠ Ludvika Pliberška, OŠ Maksa Durjave, OŠ Franceta Prešerna, OŠ Ruše in OŠ Fram. K sodelovanju so me povabili ravnatelji treh šol: OŠ Franca Rozmana Staneta, OŠ Maksa Durjave ter OŠ Fram (vse šole na podlagi poznanstva z vodilnim kadrom). Slednji dve šoli s po eno in včasih z dvema paralelkama sta latinščino brez predstavitve v živo sicer vključili v svoje programe izbirnih predmetov, a se je na obeh šolah prijavilo premalo učencev. Na OŠ bratov Polančičev, čeprav se je osnovnošolska latinščina v letih 1991–1999 pri njih že izvajala, niso izkazali interesa. Najpogostejši vzroki za zavrnitev pouka latinščine naj bi bili nezainteresiranost dijakov, primanjkljaj šolskih ur, zaposlovanje notranjega kadra idr. Nazadnje me je zgodovinar na OŠ Dušana Flisa v Hočah povabil, da bi šola svojim učencem rada ponudila latinščino kot obvezen izbirni predmet. Takratni ravnatelj Bojan Struger, nekdanji dijak Klasične gimnazije Maribor, je bil torej edini, ki je latinščini na Štajerskem prižgal zeleno luč. Povabili so me na kratko predstavitev k uram zgodovine in za šolsko leto 2013/2014 se je v Hočah nabrala starostno heterogena skupina osmih učencev, ki so tisto jesen pričeli obiskovati obvezen izbirni predmet latinščina I v obsegu sedemdeset ur.

OŠ Dušana Flisa Hoče: latinščina I (2013/2014)

V starostno heterogeni skupini osmih učencev zadnje triade smo v šolskem letu 2013/2014 pričeli izvajati pouk obveznega izbirnega predmeta latinščina I v obse-

4 Ibid., 16, 19

Mladi latinci z OŠ Dušana Flisa Hoče v šolskem letu 2013/14 (hrani Katjuša Kolar).

gu sedemdeset ur. Ena učenka je obiskovala 7. razred, šest učencev je obiskovalo 8. razred, en učenec je prihajal iz 9. razreda. Pouk je potekal ob torkih, 7. in 8. uro. Skupini je v celoti uspelo uresničiti plan dela, kar pomeni, da smo v celoti predelali učbenik *Minimus I*, dodali in širili nekatere kulturno-civilizacijske vsebine, vse skupaj redno preverjali, utrjevali in ustno ocenjevali. Pri slovnici so v dodatku učenci v celoti spoznali spregatve vseh štirih konjugacij sedanjika ter glagol *biti*. Ocene so bile samo ustne, saj učenci izbirni predmet dejansko dojemajo bolj ohlapno, zato se je sistem ustnega ocenjevanja per partes izkazal za bolj učinkovitega kot napovedane pisne naloge. V marcu 2014 smo izvedli ekskurzijo (pouk na terenu) v Celejo, kjer smo si v Knežjem dvoru ogledali stalno razstavo *Mesto pod mestom*, lapidarij in rimske ostanke po mestu. Za največjo težavo se je izkazalo izostajanje treh učencev od pouka (bolezen, obšolska tekmovanja in druge dejavnosti). Ker se jezika nikjer več ne sliši, je prisotnost pri pouku bistvenega pomena, zato so kmalu pouku težko sledili, a smo tudi ta problem uspešno rešili. Zaradi starostno heterogene skupine je bilo treba včasih izvajati nivojsko prilagojen pouk: učenki 7. razreda se je zdela snov včasih pretežka, učencu 9. razreda pa prelahka. Z učenci smo pri urah latinščine oblikovali tudi tri prispevke za šolski časopis *Sedmo čudo*.

OŠ Dušana Flisa Hoče: Latinščina II (2014/2015)

Nadaljevalno latinščino v obsegu sedemdeset ur so si za naslednje leto izbrale tri učenke, vse iz devetega razreda z vizijo, da jim bo latinščina koristila na gimnaziji oz. zdravstveni šoli in kasneje pri izbranem študiju. Pouk obveznega izbirnega predmeta je potekal ob ponedeljkih 7. in 8. uro. Tokrat je bilo mnogo lažje delati, saj je starostno homogena skupina hitro napredovala. A večkrat se je zgodilo, da so pozne ure na urniku in številne obšolske ali tudi šolske obveznosti povzročile, da sta bili v razredu dve ali celo samo ena učenka. Kljub temu smo v celoti uspešno predelale učbenik *Minimus secundus* in pri slovnici spoznale celotno 1. in 2. deklinacijo. Prav tako so se seznanili s Cezarjem in Ovidijem. Na koncu so si učenke izdelale latinski slovarček z osnovnim besediščem, ki se je ocenjeval. Ocene so bile samo ustne iz istega razloga kot prejšnje leto. V marcu 2015 smo v okviru terenskega pouka obiskali dvatisočletno slavljenko Emono in si v Mestnem muzeju Ljubljana ogledali razstavo Emona: mesto v imperiju ter novo stalno razstavo Narodnega muzeja Slovenije Rimske zgodbe s stičišča svetov. Z ekskurzije smo za šolski časopis *Sedmo čudo* prispevale poročilo in pomagale pri postavitvi šolske razstave Rimljani v naših krajih. Pouk je sicer skozi vse leto potekal v prijetnem vzdušju, na eno izmed ur je prišel hospitirat tudi novi ravnatelj Alojz Veliki. Ob koncu šolskega leta pa je sledilo razočaranje. Po ukinitvi poskusnega uvajanja drugega tujega jezika kot obveznega predmeta na OŠ Dušana Flisa Hoče (nemščina) in ob uvedbi drugega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta za šolsko leto 2015/2016 so učencem zadnje triade ponudili nemščino in francoščino. Tako je latinščina znova izgubila bitko s šestimi izbranimi živimi jeziki, ki jih lahko osnovne šole po novem ponudijo.⁵

OŠ Miklavž na Dravskem polju: latinščina I (2015/2016)

Takoj po novem letu 2015 sem na šole znova poslala nekaj ponudb, odzvali so se na OŠ Miklavž na Dravskem polju, najverjetneje zaradi poznanstva. Ravnateljica Dušanka Mihalič Mali me je povabila k sodelovanju, da lahko predstavim svoj izbirni predmet tako kot vsi drugi profesorji na za to določen dan, in če se bo k latinščini I prijavilo vsaj osem učencev, bodo predmet izvajali. Pomembno je bilo, da je šola bila pripravljena preveriti interes pri učencih. Tako je pred prvomajskimi prazniki potekala predstavitev predmeta v združenih 6., 7. in 8. razredih za naslednje šolsko leto. Vsak profesor iz družboslovno-humanističnega sklopa je imel na voljo tri minute, nekateri so predstavljali tudi po dva predmeta hkrati. Za latinščino I se je odločilo deset učencev, trije iz bodočega sedmega razreda, eden iz bodočega osmega razreda in šest

⁵ http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_razsirjeni/Drugi_TJ_izbirni_neobvezni.pdf (pridobljeno 19. 8. 2015)

iz bodočega devetega razreda. Latinščina je tako zaživela s šolskim letom 2015/2016. Med letom se bo tudi izkazalo, ali bo šola za šolsko leto 2016/17 znova pripravljena ponuditi latinščino I in omogočiti izvajanje nadaljevalne latinščine II, če bo interes.

OŠ Maksa Durjave: Projekt popestrimo šolo (2012/2013)

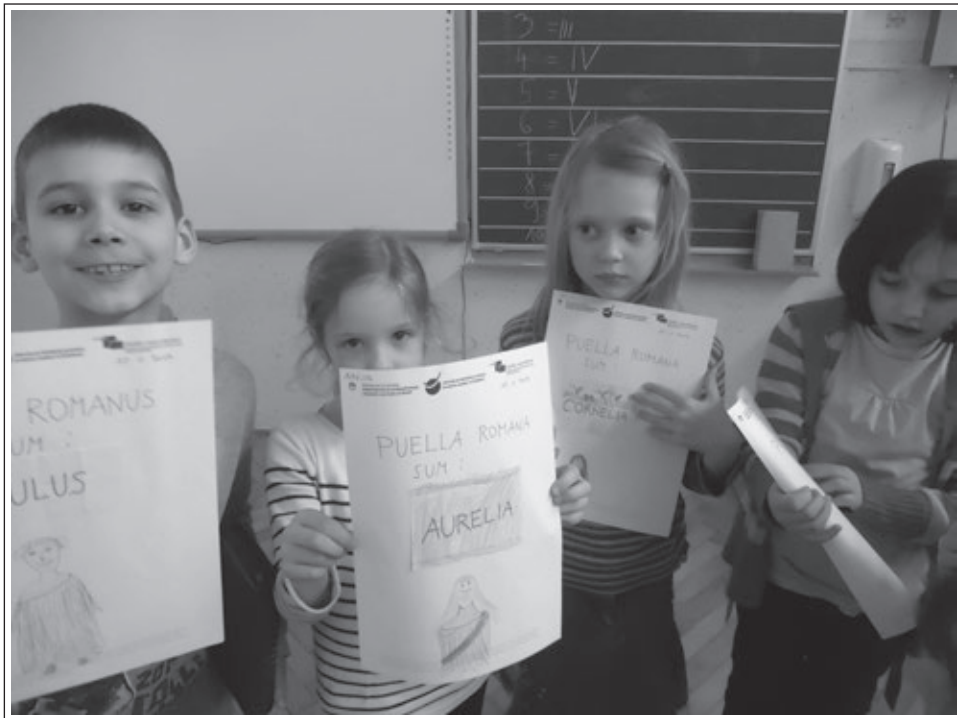
Pozimi leta 2013 so na OŠ Maksa Durjave v Mariboru pri projektu Popestrimo šolo (POŠ) želeli ponuditi pouk latinščine. Program POŠ je bil eden od programov Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendij, ki sta ga financirala Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in šolsko ministrstvo. Namen programa je bil brezplačno omogočiti nekaterim otrokom iz ogroženih družin aktivno preživljanje prostega časa, saj se »starši osnovnošolcev v slovenskih šolah v zadnjih letih soočajo s posledicami gospodarske krize, družinski proračuni so pogosto močno okrnjeni. Marsikateri otrok je tako prikrajšan za aktivno preživljanje prostega časa, saj je večina tovrstnih aktivnosti plačljivih ... Tako obstaja bojazen, da se bodo socialne razlike med otroki povečevale namesto zmanjševale. Prav temu, torej zmanjševanju socialnih razlik, je med drugim namenjen Evropski socialni sklad ...⁶ Šole, ki so se prijavile na razpis, so bile izbrane glede na razvitost občine vlagatelja, obseg prijavljenega programa ter raznolikost aktivnosti. Med 54 izbranimi šolami so po kriterijih sredstva dodelili kar 42 iz širše Štajerske. Iz Maribora so sredstva dodelili petim osnovnim šolam. Ta podatek dokazuje, kako je severovzhodna Slovenija socialno in duhovno podhranjena. Tudi OŠ Maksa Durjave je prejela finančna sredstva za naslednje aktivnosti: počitniške dejavnosti, **jezikovna nadgradnja**, prostovoljstvo, priprava na tekmovanja, delo z učenci tujci, raziskovalna dejavnost, modelarstvo in konstruktorstvo, živa in neživa narava v našem okolju⁷. Latinščino so vključili pod jezikovno nadgradnjo v obsegu šestdeset ur, pri čemer so se ure učitelju štele v učno obvezo. Učitelj je moral mesečno izpolnjevati časovnico ter jo poslati na šolsko ministrstvo. Učence so k dejavnostim s prijavnico prijavili starši. Ure sem po dogovoru z ravnateljico Jolando Friš Lozej razporedila in izvajala takole: deset ur latinščine za 1. razred (12 učencev) po zaključenem OPB⁸-ju enkrat tedensko, deset ur latinščine za 2. in 3. razred (12 učencev) po zaključenem OPB-ju enkrat tedensko, deset ur latinščine za 4. razred (7 učencev) po zaključenem OPB-ju enkrat tedensko ter trideset ur latinščine za sobotno šolo od 5.–9. razreda.

Izkušnja učenja latinščine v prvi triadi, ko otroci še ne znajo ne brati ne pisati, je izredno zanimiva, saj je zaznavanje latinščine slušno. Že prvo uro so izžrebali svoja nova latinska imena, jih prilepili na učni list in se narisali. Navdušeno so po uri povedali staršem in drugim učiteljem: »*Terentia sum, puella Romana sum. Aulus sum, puer Romanus sum.*« Nato smo spoznali rimsko voščeno tablico in stilus, s katerim so

6 <http://www.slad-kadri.si/si/razvoj-kadrov/popestrimo-solo-pos/> (pridobljeno 5. 4. 2013)

7 <http://www-o-md.edus.si/index.php/projekti-mainmenu-82/popestrimo-solo> (pridobljeno 5. 4. 2013)

8 Oddelek podaljšanega bivanja.

*Puella Romana sum! Puer Romanus sum! 1. razred OŠ Maksa Durjave
(hrani Katjuša Kolar).*

lahko na vosek zapisali svoje ime ter se pogovarjali o tem, kako so Rimljani pisali in hodili v šolo. V naslednjih urah je sledila predstavitev družine. Ob izrazih *pater, mater, soror, frater, avus, avia* so dopisali svoja družinska imena. Spoznali so tudi zgodbo o Romulu in Remu. Pogovarjali smo se še o antičnem Rimu ter si ogledali njegovo maketo. Ob narekovanih latinskih izrazih so otroci risali *murus, porta, via, forum, collis, pons, insula, Tiberis*. Nadaljevali smo z uro o rimskih bogovih, rimskih številkah ter z računanjem do deset oziroma sto. Predzadnjo uro smo ponavljali, utrjevali in urejali mapice z manjkajočimi vsebinami, zadnjo uro pa je sklenil kviz *Quis est optimus Romanus/optima Romana?* Učenci sicer niso najbolj resno vzeli učenja, a so se kljub temu dobro odrezali in za nagrado prejeli lovorjevo vejico ter žličko za med. V četrtih razredih smo vsebinsko podobno snov dvignili na višjo in zahtevnejšo raven, ko učenci že imajo izkušnjo učenja tujega jezika (angleščina, nemščina).

V okviru sobotne šole smo ure preživeli *in situ*: po Mariboru smo iskali latinske napise-kronograme na Glavnem trgu, v stolnici, na Piramidi, obiskali smo arheološko zbirko Pokrajinskega muzeja Maribor, se odpeljali v Celje v lapidarij in na ogled razstave Mesto pod mestom, si na tamkajšnji delavnici izdelali čelade, pešачili do Ville rustice v Radvanje in na njenem obzidju izvedli bralni maraton najlepših antičnih pripovedk. Vse vstopnine in vožnje z vlakom je financiral projekt POŠ.

Sklep

Zavod za šolstvo in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport bosta ob neupešanju pobud klasičnih filologov⁹ in dodatnem prestrukturiranju statusa latinščine v 3. triadi ter umestitvi latinščine v nabor tujih jezikov 2. triade, onemogočala latinistom uspešnost pri svojem delu in konkurenčnost latinščine živim jezikom Evropske unije. Na Zavodu za šolstvo že nekaj let ni svetovalca za latinščino v osnovni šoli, kar bi bilo nadvse potrebno. Učitelji latinščine so zaradi primanjkljaja ur zaposleni sporadično, nekateri malo na srednjih in osnovnih šolah, drugi so samozaposleni, tretji so zaposleni v kombinaciji z angleščino ali zgodovino in četrti, *miserrimi*, so zaposleni tudi za manj kot polovičen delovni čas ali po avtorski pogodbi. Status latinista je neurejen, s tem pa tudi njegova eksistenca in veliko diplomantov latinščine najde delo v drugih poklicih. Če bi se status latinščine kot obvezen triletni izbirni predmet v zadnji triadi uredil v skladu s prizadevanji klasičnih filologov in bi se latinščina poučevala tudi kot neobvezen izbirni predmet v drugi triadi, bi pridobili osnovnošolce s široko razgledanostjo in dobro osnovo za kasnejše srednješolsko izobraževanje. V zgodnji dobi odraščanja se jezikovne strukture hitreje usedejo kot v srednji šoli, kjer se dijaki soočajo s preobremenjenostjo in adolescenco. Drevesce se upogiba mlado.

Povzetek

Triletno delovanje učitelja latinščine je v Mariboru in njegovi okolici v končni fazi obrodilo nekaj sadov, čeprav morda kratkotrajnih. Lahko bi sklenili, da se na vsaki osnovni šoli z vsaj dvema paralelkama nabere skupinica osmih ali več učencev, ki so zainteresirani za izvedbo starostno heterogene skupine latinščine I, če je le omogočeno učitelju predstaviti predmet učencem. Slednji zelo hitro, tudi po omenjenih treh minutah predstavitve, spoznajo, da so jim latinske besede pravzaprav domače in da jih nevede že veliko znajo: *classis, fenestra, mensa, aer, magister, calendarius, September, October...* Če se k temu navdušenju prida še nekaj drobcev iz grško-rimske mitologije, rimske vojske, gladiatorskih bojev, življenja Rimljanov, se lahko hitro sestavi skupina vsaj osmih učencev, saj nekatere otroke jezik in njegova kultura zanimata. Dejstvo pa je, da večina ravnateljev in drugega vodilnega kadra osnovnih šol zaradi varčevalnih ukrepov na področju šolstva in notranjih trenj v kolektivih interes za latinščino postavlja ob stran.

9 Aleksandra Pirkmajer Slokan, Predlog programa zgodnjega pouka latinščine v 2. triadi z dne 4. 7. 2007; Aleksandra Pirkmajer Slokan, Dopis državni sekretarki z dne 22. 2. 2013; Aleksandra Pirkmajer Slokan, Dopis šolskemu ministru z dne 30. 5. 2013; Društvo za antične in humanistične študije, Dopis ministrici Maji Makovec Brenčič z dne 11. 6. 2015.

Viri in literatura

Viri

- Društvo za antične in humanistične študije, Dopis šolski ministrici Maji Makovec Brenčič, Ljubljana, 11. 6. 2015.
- Aleksandra Pirkmajer Slokan, Predlog programa zgodnjega pouka latinščine v 2. triadi, Ljubljana, 4. 7. 2017.
- Aleksandra Pirkmajer Slokan, Dopis državni sekretarki Mojci Škrinjar, Ljubljana, 22. 2. 2013.
- Aleksandra Pirkmajer Slokan, Dopis šolskemu ministru Jerneju Pikalu, Ljubljana, 30. 5. 2013.
- http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_razsirjeni/Drugi_TJ_izbirni_neobvezni.pdf
(pridobljeno 19. 8. 2015)
- http://www.zrss.si/pdf/150415151236_2tj_kot_nip_2015_info.pdf
(pridobljeno: 14. 8. 2015)
- <http://www.sklad-kadri.si/si/razvoj-kadrov/popestrimo-solo-pos/>
(pridobljeno 5. 4. 2013)
- <http://www-o-md.edus.si/index.php/projekti-mainmenu-82/popestrimo-solo>
(pridobljeno 5. 4. 2013)

Literatura

- Bell, Barbara, *Minimus: latinščina – prvi koraki*, Ljubljana, Modrijan 2012.
- Bell, Barbara, *Minimus secundus: latinščina – gremo naprej*, Ljubljana, Modrijan 2012.
- Pirkmajer Slokan, Aleksandra, *Lingua Latina: učbenik za latinščino v 7.–9. razredu devetletnega osnovnošolskega izobraževanja*, Ljubljana, DZS, 2007.
- Pirkmajer Slokan, Aleksandra, Arko, Anton: *Lingua Latina, razstava o latinščini v javni osnovni šoli 1958–2015*, Ljubljana, Slovenski šolski muzej, 2015.